

Västerås stad

Granskning av delårsrapport per
31 aug 2017

Innehåll

1	SAMMANFATTNING	2
2	INLEDNING	4
	2.1 Bakgrund	4
	2.2 Uppdrag och syfte	4
	2.3 Avgränsning och metod	4
3	ANALYS AV RESULTAT OCH PROGNOSE I DELÅRSBOKSLUTET	5
	3.1 Utfall för perioden – Västerås stad	5
	3.2 Prognos för helåret	6
	3.2 Bedömning av lämnade prognoser	8
	3.3 Hur ekonomi och verksamhet följs upp	8
4	RÄTTVISANDE RÄKENSKAPER	8
5	KOMMENTARER OM MÅLUPPFYLLELSE	9
	5.1 Lagstadgade krav	9
	5.2 Avstämning av balanskravet	9
	5.3 Finansiella mål	10
	5.4 Verksamhetsmål	10
	5.5 Genomgång av måluppfyllelse	11
6	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	12
	6.1 Bokslutsprocessen	12

1 Sammanfattning

På uppdrag av stadens revisorer har EY granskat Västerås stads delårsrapport per 31 augusti 2017.

Här följer en summering av granskningen:

- ▶ Grundat på vår översiktliga granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med god redovisningssed. Detta gäller såväl stadens redovisning som den sammanställda redovisningen.
- ▶ Delårsrapporten har en bra struktur och ger en god bild av stadens ekonomi samt bra information om den förväntade utvecklingen med prognos för helåret. Delårsrapporten innehåller koncernstyrningsrapport från nämnder, styrelser och bolag. Detta ger en bra bild av verksamheten och uppföljningen av målen.
- ▶ Staden har tre övergripande finansiella mål. Dessa är; Stadens soliditet ska vara minst 70 procent, Stadens resultatmål i driftbudgeten över tiden, exklusive realisationsvinster, ska uppgå till 2,5 procent, av skatteintäkter, kommunal utjämning mm, samt att Stadens upplåning för egen räkning ska inte överstiga 1 miljard kronor. Enligt delårsrapporten är prognosen att Västerås stad kommer klara samtliga tre mål under 2017.
- ▶ Uppföljning av målen gällande de strategiska utvecklingsområdena har gjorts i delårsrapporten så långt staden bedömt det vara möjligt under ett delår. Delårsrapportens innehåll ger bra information om hur varje nämnd, styrelse och bolag följer upp sin verksamhet.
- ▶ Staden gör inte en explicit bedömning av om god ekonomisk hushållning föreligger eller inte i delårsrapporten, vilket vi uppmuntrar staden att göra i kommande delårsrapporteringar.
- ▶ Resultatet för perioden uppgår till + 287 mnkr medan prognosen för året är +290 mnkr. I prognosen ingår poster av engångskaraktär. Rensas dessa bort är prognosen +173 mnkr att jämföra med en budget på +146 mnkr. Den positiva avvikelsen förklaras genom en lägre pensionskostnad än budgeterat samt att nämnder och styrelser har en positiv budgetavvikelse totalt sett.
- ▶ Bokslutsprocessen har i samband med delårsbokslutet fungerat bra. Dokumentation har varit bra och upprättad tidsplan har följts trots att den varit mycket snäv. Nämnderna har lämnat en bra ekonomisk analys i delårsbokslutet med kommentarer till väsentliga avvikelser mot budget.

- ▶ Eftersom lönesystemet inte kan tillhandahålla korrekta uppgifter och tillräckliga underlag har semesterlöneskulden per 31 augusti inte kunnat beräknas och därmed inte bokföras. Semesterlöneskulden bokförs till samma belopp som vid årsskiftet 2016 vilket är enligt samma princip som föregående år. Enligt Västerås Stad skulle en korrekt redovisning av semesterlöneskulden per augusti innebära en betydligt lägre skuld och därmed ett mer positivt resultat för delårsperioden. Semesterskulder och andra kostnader som uppkommer med säsongsvariationer ska enligt rekommendation nr 22 från Rådet för kommunal redovisning (RKR) redovisas med faktiska belopp i delårsbokslutet. Västerås stads sätt att redovisa semesterlöneskulden är inte förenligt med RKR 22 vilket även framgick av föregående års rapport från revisorerna. Västerås stad behöver utveckla rutinerna för att kunna bokföra en korrekt skuld i enlighet med god sed i delårsbokslutet.
- ▶ Avsättning för miljöskulden för deponi uppgår till 55 mnkr vilket är i nivå med belopp i årsbokslutet 2016 och miljöskuld för hamnen uppgår till 74 mnkr vilket är något lägre än årsbokslutet 2016 till följd av kostnader som har inkommit under året vilket minskar avsättningen. Någon omvärdering eller analys av skulden har inte gjorts under innevarande år. Vi rekommenderar en analys av uppbokad skuld för att verifiera att samtliga kända kostnader som är möjliga att beräkna är redovisade i balansräkningen och enligt bästa möjliga uppskattning.
- ▶ Prognosen för investeringar exklusive exploateringsverksamheten uppgår till 671,4 mnkr vilket är den högsta investeringsnivån någonsin. De senaste åren har investeringsutfallet legat på ca 400 mnkr. Även om prognosen för investeringar är väsentligt högre än tidigare år så är det ändå lägre än de budgeterade 1 088 mnkr. Året prognostiserade investeringar motsvarar 62 procent av budgeten. Att genomförandegraden är lägre än budget beror i de flesta fall på förseningar i tidplaner. De flesta beslutade investeringarna verkställs men förskjuts i tiden. I likhet med tidigare år vill vi påtala att det är väsentligt att bedöma och analysera vilka effekter den försenade investeringstakten får på stadens övergripande målsättning.
- ▶ Koncernen Västerås stads totala (kortfristiga och långfristiga) låneskuld inklusive kortfristiga skulder har minskat i jämförelse med årsbokslutet. I årsbokslutet uppgick skulderna till 11 954 mnkr och i delårsbokslutet 31 augusti uppgick de till 11 694 mnkr.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

På uppdrag av revisorerna i Västerås stad har EY genomfört en översiktlig granskning av delårsbokslutet per 31 augusti 2017. Delårsbokslutet är ett bokslut som staden är skyldig att upprätta enligt kommunallagen och lagen om kommunal redovisning.

2.2 Uppdrag och syfte

Enligt kommunallagens 9 kap 9 § ställs krav på att revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Delårsrapporten ska behandlas av fullmäktige. Revisorernas bedömning och rapporten från de sakkunnigas granskning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma.

En förutsättning för att revisorerna ska kunna göra en bedömning är att kommunfullmäktige i budget och i planer har fastställt riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Revisorernas uppdrag är att:

- ▶ bedöma om ett balanserat resultat kan nås vid årets slut,
- ▶ bedöma om det är troligt att de av fullmäktige antagna finansiella målen kan uppnås,
- ▶ bedöma om verksamheten drivits så att fullmäktiges beslutade mål och inriktningar för verksamheten kan nås samt
- ▶ bedöma om delårsrapporten är upprättad enligt god redovisningssed för kommuner.

2.3 Avgränsning och metod

Granskningen har varit översiktlig. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad i förhållande till en revision. Den baseras främst på en analytisk granskning och intervjuer med fokus på väsentliga områden. Intervjuerna har utförts i syfte att erhålla rimliga förklaringar till resultatutfall, avvikelser mot budget och prognoser. Väsentliga konton i balansräkningen har stämts av mot underlag.

Kontakt har genomförts med ekonomer på Stadsledningskontoret, Servicepartner och Teknik och fastighetsförvaltningen samt med finanschefen på stadsledningskontoret, enheten för Ekonomi och styrning.

Granskningen har även inriktats på om stadens delårsrapport är upprättad enligt lagen om kommunal redovisning, rekommendationer från rådet för kommunal redovisning samt stadens egna anvisningar.

I granskningen ingår stadens verksamhet och den sammanställda redovisningen.

3 Analys av resultat och prognos i delårsbokslutet

3.1 Utfall för perioden – Västerås stad

RESULTATRÄKNING (Mkr)

	Delår 2016-08-31	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017-08-31	Prognos 2017
Intäkter	1 433	2 200	1 790	1 368	1 918
Kostnader	-5 777	-9 023	-9 152	-6 083	-9 132
Avskrivningar	-162	-248	-260	-167	-261
Verksamhetens nettokostnader	-4 506	-7 072	-7 623	-4 882	-7 475
Skatteintäkter	4 243	6 392	6 634	4 433	6 649
Generella statsbidrag och utjämning	602	950	979	664	964
Generella statsbidrag Flykting	32	73	103	48	103
Finansiella intäkter	80	132	135	92	148
Finansiella kostnader	-60	-81	-82	-69	-100
Resultat före extraord. poster	392	395	146	287	290
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	392	305	146	287	290

Stadens delårsbokslut har, i likhet med tidigare år, upprättats per 31 augusti. Som framgår av uppställningen ovan uppgår stadens resultat för perioden till 287 mnkr, vilket kan jämföras med resultatet för delårsbokslutet föregående år som då uppgick till 392 mnkr.

Resultatet har påverkats positivt av realisationsvinster vid avyttring av fastigheter med 24 mnkr och Exploateringsvinster på 50 mnkr. Realisationsvinsterna avser främst försäljning av tomträtter gällande småhus, flerbostadshus och industritomträtter. Balanskravsresultatet för perioden uppgår till 268 mnkr. Det prognostiserade balanskravsresultatet på helår 2017 uppgår till 252 mnkr.

I delårsbokslutet har den faktiska semesterlöneskulden per 31 augusti i likhet med tidigare år inte bokats upp. I prognosen har dock hänsyn tagits till förväntad förändring på helåret.

De avvikelser som finns i resultaträkningen mellan utfall och budget och prognos har i allt väsentligt kunnat analyseras, trovärdiga och rimliga förklaringar finns vilket även kommenteras nedan.

3.2 Prognos för helåret

Prognosen för helåret 2017 pekar på ett resultat för staden på +290 mnkr inklusive realisationsvinster (föregående års utfall +395 mnkr). I förhållande till budget, 146 mnkr, innebär prognosen en avvikelse på +144 mnkr. Prognosen exklusive realisationsvinster och övriga jämförelsestörande poster beräknas ge ett överskott på 173 mnkr att jämföra med budget på 146 mnkr.

För exploateringsverksamheten tillämpas redovisningsprincipen successiv i vinstavräkning. Detta innebär att resultatet löpande bokförs mot resultaträkningen i förhållande till färdigställandegraden i projekten. Den prognostiserade resultateffekten beräknas i år uppgå till +79,3 mnkr jämfört med budget på +4,3. De väsentligaste avvikelserna avser Kvastbruket +24,5 mnkr som fick ett genomförandebeslut under sommaren 2017 och har nu påskrivna försäljningsavtal på drygt 80 %, Östra Mälarstrand dp3 +22,8 mnkr på grund av att fler försäljningsavtal är klara än budgeterat, Erikslund Norra +13,7 mnkr fler avtal klara än budgeterat, Gäddeholm bostadsetapp2 Malmen + 13,1 mnkr fler avtal klara än budgeterat, Norra Tunbytorp etapp 2 +9,6 mnkr fler avtal klara än budgeterat, Kryssmasten +6,4 mnkr nytt projekt med genomförandebeslut samt fler försäljningsavtal klara, Lillhamra, -16,5 mnkr på grund av lägre upparbetsgrad, färdigställande av gator och allmän plats senarelagd.

Staden har ett åtagande avseende medfinansiering av Mälarleden med 75 mnkr som redovisas som en avsättning. Utbetalningen kommer troligtvis att ske först under 2018 enligt det avtal som har tillhandahållits vid granskningen vid årsbokslutet medan det ursprungligen var planerat för en tidigare utbetalning. Detta har således skjutits på framtiden och det finns en viss osäkerhet när utbetalningen kommer att ske.

Avsättning för miljöskulden för deponier uppgår till 55 mnkr vilket är i nivå med belopp i årsbokslutet 2016. Avsättning för miljöskuld för hamnen uppgår till 74 mnkr vilket är något lägre än i årsbokslutet 2016. Någon omvärdering eller analys av skulden har inte gjorts under innevarande år. Vi rekommenderar en analys av uppbokad skuld för att verifiera att samtliga kända kostnader som är möjliga att beräkna är redovisade i balansräkningen och enligt bästa möjliga uppskattning.

Nämnderna och styrelsernas prognoser för kostnaderna för helåret uppgår till 7 321,1 mnkr och avvikelsen mot budget är -111,5 mnkr. Skatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämningsar beräknas uppgå till 7 716 mnkr vilket är samma som budget medan finansnettot beräknas minska med -5 mnkr jämfört med budget.

Tabellen nedan visar driftredovisningen anslags- och intäktsfinansierad verksamhet per 31 augusti 2017.

DELÅRSBOKSLUT PER AUGUSTI 2017
DRIFTREDOVISNING (Mkr)

	Utfall 2016-08-31	Utfall 2017-08-31	Budget 2017	Prognos 2017
Anslagsfinansierad verksamhet (nettokostnad)				
Förskolenämnden	567,0	596,7	904,5	899,3
Grundskolenämnden	1048,7	1137,8	1 709,8	1 714,6
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	463,5	483,6	732,4	740,7
Individ- och familjenämnd	439,0	506,6	782,6	782,6
Nämnden för funktionshinder	480,5	506,4	753,2	760,9
Äldrenämnd	934,3	930,8	1 400,7	1 404,6
Teknisk nämnd	265,4	257,3	404,0	402,0
Kulturnämnden	118,1	120,3	187,7	181,0
Nämnden för idrott och friluftsliv	108,1	108,0	167,7	166,7
Byggnadsnämnd	11,9	8,7	27,1	16,0
Miljö- och konsumentnämnd	11,1	11,2	21,1	21,1
Skultuna kommundelsnämnd	63,6	71,1	110,4	109,3
Kommunstyrelse, kommunfullmäktige	110,2	129,3	223,7	219,3
Kommunrevision	2,2	2,2	3,6	3,4
Överförmyndarnämnd	11,0	9,3	12,2	12,2
Valnämnd	0,6	1,0	1,7	1,7
Summa nettokostnad	4635,2	4880,2	7 442,3	7 435,4
Intäktsfinansierad verksamhet (resultat)				
Styrelse för Västerås stad vård och omsorg	13,7	8,1	-4,0	0,5
Styrelse för Konsult och Service	-0,3	-2,7	1,0	1,0
Fastighetsnämnd	235,6	97,6	8,5	111,8
Teknisk nämnd, avfall och återvinning	-0,1	0,1	4,3	0,0
Styrelsen för stöd, fritid och entreprenad	6,4	0,6	0,0	1,0
Summa resultat	255,3	103,5	9,8	114,3
Totalt styrelser och nämnder	4379,9	4776,7	7 432,5	7 321,1

De pedagogiska nämnderna visar en negativ avvikelse mellan budget och helårsprognos för 2017 på 7,9 mnkr. Förskolan visar ett överskott på 5,2 mnkr vilket beror på att det totalt är färre barn än vad som budgeterats för. Grundskolan redovisar ett underskott mot budget för helåret på -4,8 mnkr vilket uppkommer i grundskolans årskurser 7-9. Gymnasie- och vuxenutbildningens prognos för 2016 är - 8,3 mnkr totalt varav tilldelningsekonomin har ett överskott på +5,3 mnkr medan den kommunala huvudmannen har ett underskott på -13,6 mnkr (avser kommunala gymnasie- och gymnasiesärskolan och kommunala vuxen- och YH-utbildning). Extra medel har tilldelats i ramen till 2018 för att kompensera ett ökat elevantal i tilldelningen och för att möjliggöra ytterligare satsning i yrkesvux.

Nämnden för personer med funktionsnedsättning visar underskott med 7,7 mnkr som beror på ökade kostnader inom LSS där antalet sökande ökat samt att assistansen blivit kostsammare.

Äldrenämnden förväntas redovisa ett underskott med - 3,9 mnkr (föregående år -55,8 mnkr) vilket i huvudsak beror på underskott inom hemsjukvården till följd av kraftig ökning av hemsjukvårdstimmar. Föregående års underskott låg främst i Hemtjänsten. Nämnden tog ett antal beslut under 2016 för att skapa en ekonomi i balans och beslutade åtgärder har gett effekt och i år förväntas det ha ett positivt resultat om +4,4 mnkr.

Kulturnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse med 6,7 mnkr som främst beror på lägre kostnader avseende vakanser, sjukskrivningar, och kostnadsförändringar efter Knytpunkten.

Byggnadsnämnden visar en positiv budgetavvikelse med 11,1 mnkr. Förklaringen till det är högre intäkter för bygglov samt lägre personalkostnader för förvaltningen där vakanta tjänster är tillsatta men kommer inte vara det förrän till årsskiftet.

Fastighetsnämnden redovisar ett budgetöverskott med 75 mnkr inom exploatering och ytterligare 24 mnkr inom övriga verksamhet för fastighetsnämnden. Överskottet avser främst försäljning av tomträtter och vinst från exploateringsverksamheten vilket tidigare omnämnts.

3.2 Bedömning av lämnade prognoser

Stadens prognos för verksamhetsåret 2017 utvisar att lagens balanskrav kommer att uppnås. Vi har inte funnit något som tyder på att det inte finns grund för denna bedömning.

Avvikelse mellan budget och prognos avseende delåret 2017 för styrelser och nämnder uppgår till -111,5 mnkr. Om hänsyn tas till reavinster för fastigheter och jämförelsestörande poster gällande främst exploateringsverksamheten uppgår det prognostiserade resultatet för 2017 till +173 mnkr att jämföra med budgeten på 146 mnkr.

3.3 Hur ekonomi och verksamhet följs upp

Vi anser att delårsrapporten har en bra struktur. I delårsrapporten kommenteras resultat och förändringar som skett eller bedöms ske under året på ett bra sätt. Delårsrapporten innehåller beskrivning av stadens styrsystem och planeringsförutsättningar för de kommande åren. De strategiska utvecklingsområdena återges på ett överskådligt sätt i delårsrapporten.

Uppföljningen av målen kommer att ske när årsplanen följs upp. Alla nämnder och styrelser sammanfattar verksamheten och ekonomi i en koncernstyrningsrapport som ingår i delårsrapporten vilket ger en mycket god bild av stadens samtliga verksamheter. Den valda formen med kortfattad information från nämnder och verksamheter ger läsaren en bra översikt. I delårsrapporten görs en uppföljning av målen i så stor utsträckning det är möjligt under löpande verksamhetsår.

4 Rättvisande räkenskaper

En förutsättning för att kunna bedöma om en ekonomi är i balans är att räkenskaperna är rättvisande. Delårsbokslutet ska upprättas enligt god kommunal redovisningssed, vilket innebär att samma redovisningsprinciper ska tillämpas som vid årsbokslut. Delårsrapporten ska vara strukturerad på samma sätt som årsredovisningen och åtminstone innehålla förvaltningsberättelse, resultaträkning samt balansräkning. Även finansieringsanalys och relevanta nothänvisningar bör ingå. Detta medför krav på att bokslutsprocessens rutiner anpassas så att det är möjligt att få fram uppgifter till delårsbokslutet.

Vi har tagit del av stadens delårsbokslut och översiktligt granskat dokumentationen av avstämningar av balanskonton för väsentliga konton och nämnder. Dokumentationen är bra. Resultatkontonas förändringar är väl kommenterade. Kommentarer till väsentliga förändringar på balanskontona kan utvecklas ytterligare. Vår bedömning är att delårsrapporten ger en rättvisande bild av räkenskaperna och Västerås Stads verksamhet. Som framgår av rapporten redovisas dock inte semesterlöneskulden i enlighet med god redovisningssed i delårsbokslutet (samma notering som föregående år).

5 Kommentarer om måluppfyllelse

5.1 Lagstadgade krav

Följande gäller för samtliga kommuner:

- ▶ att kommunfullmäktige ska fastställa mål för "god ekonomisk hushållning",
- ▶ att uppföljning av dessa mål ska göras i delårsrapport och årsredovisning samt
- ▶ att kommunens revisor ska granska och bedöma måluppfyllelsen.

Kommunallagen ställer krav på kommunerna att styra på ett sådant sätt att god ekonomisk hushållning säkerställs och på behovet av att få en ökad långsiktighet i den ekonomiska och verksamhetsmässiga planeringen. Syftet med kraven är att de förtroendevalda med hjälp av målstyrning och måluppföljning ska styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet. Mål för god ekonomisk hushållning omfattar både finansiella mål och verksamhetsmål. Det är endast av fullmäktige fastställda mål för god ekonomisk hushållning som är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport och årsbokslut. Initialt är det kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen ska utvärdera uppfyllelsen av de mål kommunfullmäktige fastställt och göra en bedömning av i vilken mån dessa mål kommer att kunna uppfyllas under räkenskapsåret. Om så behövs ska även förslag till åtgärder anges. Revisorerna ska därefter på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Kravet på balans mellan intäkter och kostnader, "balanskravet", är lagstadgat. Avstämning av balanskravet ska göras i delårsrapporten och i årsredovisningen.

5.2 Avstämning av balanskravet

Enligt kommunallagen ska kommuner göra en avstämning av balanskravet, vilket innebär att de löpande intäkterna ska täcka de löpande kostnaderna. Vid avstämning av det lagstadgade balanskravet ska nedskrivningar beaktas enligt försiktighetsprincipen, medan realisationsvinster ska räknas bort.

Med utgångspunkt från 2017 års resultatprognos på +173 mnkr, med hänsyn tagen till reavinster, finns inga indikationer på att balanskravet inte skulle uppnås under år 2017.

5.3 Finansiella mål

Staden ska besluta om finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Staden ska även ange mål och riktlinjer för verksamheten. Utgångspunkten för god ekonomisk hushållning är årsplanen och de finansiella målen som Kommunfullmäktige har beslutat om. Västerås stad har tre finansiella mål:

- ▶ Stadens soliditet ska vara minst 70 %
- ▶ Stadens resultatmål i driftbudgeten, overtiden, exklusive realisationsvinster ska uppgå till 2,5 procent skatteintäkter kommunal utjämning med mera
- ▶ Stadens upplåning för egen räkning ska inte överstiga 1 miljard kronor

Enligt delårsrapporten uppnår Västerås stad de tre målen. Soliditeten uppgår till 74,9% vilket är en förbättring mot bokslut 2016 då den var 73,2%. Resultatmålet uppgår till 3,3 procent av skatteintäkterna och enligt prognosen kommer Västerås Stad därmed uppnå det långsiktiga resultatmålet under 2017. Västerås stad har för närvarande en likviditet på ca 1,4 mdr. Om beslutad investeringsplan 2017-2021 genomförs så att 70 procent av de i planen upptagna objekten realiserar kommer likviditeten vara nere på noll någon gång under år 2020.

Det finansiella målet för stadens upplåning kommer att nås under 2017 men om investeringstakten fortsätter på samma nivå efter planeringsperioden kommer stadens upplåning att uppgå till 1 mdr, 5-6 år senare dvs. ungefär år 2026.

Det prognostiserade balanskravsresultatet är positivt med 252 mnkr. Prognosen för 2017 exklusive samtliga jämförelsestörande poster uppgår till + 173 mnkr vilket är högre än budgeterat resultat + 146 mnkr.

Prognosen för investeringar exklusive exploateringsverksamheten uppgår till 671,4 mnkr vilket är den högsta investeringsnivån någonsin. De senaste åren har investeringsutfallet legat på ca 400 mnkr. Trots det föreligger en negativ avvikelse mot budgeterad nivå om 1 088 mnkr. Årets prognostiserade investeringar motsvarar 62 procent av budgeten. Att genomförandegraden är lägre än budget beror i de flesta fall på förseningar i tidplaner. De flesta beslutade investeringarna verkställs men förskjuts i tiden. I likhet med tidigare år vill vi påtala att det är väsentligt att bedöma och analysera vilka effekter den försenade investeringstakten får på stadens övergripande målsättning.

5.4 Verksamhetsmål

Begreppet "God ekonomisk hushållning" definieras i varje kommun genom de mål som fullmäktige fastställer i budgeten. I samband med beslut om årsplan 2017 och komplettering av årsplan 2017 gav kommunfullmäktige ett antal uppdrag till styrelser och nämnder. För samtliga uppdrag gällde det att återrapportering skulle ske i samband med komplettering av årsplan 2017 samt årsplan 2018. Samtliga uppdrag har återrapporterats enligt plan.

Kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning har utvärderas och följs upp av kommunstyrelsen i delårsrapporten respektive i årsredovisningens förvaltningsberättelse. Vidare ska revisorerna bedöma måluppfyllelsen samt yttra sig till fullmäktige om denna. För att möjlig göra utvärdering, uppföljning och bedömning av måluppfyllelse är det nödvändigt att antalet mål är rimliga samt att målen är konkreta och mätbara.

5.5 Genomgång av måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har gett kommunstyrelsen i uppdrag att utarbeta fyra strategiska utvecklingsområden som ligger till grund för verksamhetsutvecklingen i nämnder och styrelser och i det årliga budgetarbetet fram till 2018.

De strategiska utvecklingsområdena är;

- ▶ Kraftsamling för att stärka den sociala hållbarheten
- ▶ Sammanhållen satsning på vår fysiska livsmiljö
- ▶ Höjd kunskaps- och kompetensnivå i Västerås
- ▶ Kraftsamling för att minska miljö och klimatpåverkan

Detta är grunden för nämndernas och styrelsernas arbeten. Nämnder och styrelser sammanfattar sin verksamhet och ekonomi i koncernstyrningsrapporten som ingår i delårsrapporten. En sammanfattning redovisas av verksamhetsutveckling, viktiga händelser under perioden, uppföljning av styrkort och följekort ingår i delårsrapporten.

Staden implementerar styrkort för uppföljning av verksamheten. Styrkort är en styrmodell för att planera och följa upp nämnder, styrelsens och bolagens verksamhet. Att leveranserna följer uppställda mål, rätt kvalitet med rätt ekonomiska och personella resurser så att kunderna blir nöjda. Detta summeras i fullmäktiges övergripande mål för de fyra perspektiven i styrkortet som är;

Perspektiv	Övergripande mål
Kund	Vi har nöjda kunder och invånare
Kvalitet	Vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar rätt resultat
Ekonomi	Vi har ekonomi i balans
Medarbetare	Vi har engagerade medarbetare med rätt kompetens

Alla styrelser och nämnder ska i sina styrkort beskriva hur de ska nå de övergripande målen genom att visa vad de måste fokusera på för att nå målen. Syftet med analysen är att tydliggöra en koppling mellan verksamhet, mål och ekonomi.

I delårsrapporten redovisas en uppföljning av mål för Strategiska utvecklingsområden och nämnder och styrelser styrkort. Uppföljning av mål har gjorts så långt staden bedömt det vara möjligt i delårsrapporten per 31 augusti 2017. Delårsrapporten innehåller information från nämnder och styrelser eftersom koncernstyrningsrapporten ingår i delårsrapporten. Detta gör det lättare att följa all verksamhet i staden.

6 Sammanställd redovisning

Den sammanställda delårsrapporten omfattar Västerås stads bolag och förbund där staden har en röstandel överstigande 20 procent. Vi har översiktligt granskat den sammanställda delårsrapporten och anser att den ger en rättvisande bild av staden och dess bolags ekonomiska resultat och ställning per 31 augusti 2017.

Koncernen

Koncernens prognos är positiv och uppgår till 702 mnkr (föregående år 606 mnkr) att jämföra med budget på 529 mnkr (föregående år 369 mnkr). Bostads AB Mimers prognos är 3 mnkr bättre än budgeten. Prognosen för Mälarenergi AB överstiger budgeten med 1,5 mnkr. Västerås Stadshus AB redovisar en prognos på 51,7 mnkr vilket avviker från budget med -0,2 mnkr. Även Västerås Nya Flygplats AB redovisar en prognos som är i jämförelse med budget på - 30,8 mnkr. Även Västerås Marknads- och Näringslivsaktiebolag redovisar ett underskott i nivå med budget om 16,5 mnkr.

I Delårsrapporten redovisas en analys för varje koncernbolag gällande verksamhetsutveckling och viktiga händelser. Uppföljning görs även mot styrkort och ägardirektiv. Detta ger en bra bild av bolagen verksamhet.

Koncernen Västerås stads totala (kortfristiga och långfristiga) låneskuld inklusive kortfristiga skulder har minskat i förhållande till årsbokslutet 2016. Den har minskat från 11 954 mnkr till 11 694 mnkr. Västerås stad agerar internbank och har som huvudsakligt syfte att förse staden och dess bolag med finansiering till lägsta möjliga räntekostnad.

Enligt informationen i delårsrapporten har Västerås stad höga kreditbetyg, "AAA med stabila utsikter" vilket är samma som föregående år. Detta är det högsta möjliga kreditbetyget. Betyget motiveras främst av att den finansiella styrningen av koncernens låneskulder är "mycket stark".

6.1 Bokslutsprocessen

Staden upprättar två delårsbokslut samt ett årsbokslut.

Delårsrapporten är upprättad efter samma redovisningsprinciper som årsbokslutet 2016. Delårsrapport uppfyller i allt väsentligt gällande lagkrav, rekommendationer och anvisningar, förutom avvikelser vad gäller redovisning av semesterlöneskulder.

Redovisningsansvariga för respektive nämnd sammankallas regelbundet för att gå igenom aktuella frågor samt för genomgång inför delårs- och årsbokslut. Denna dialog bedöms vara en viktig del för att säkerställa ett likformigt arbetssätt.

Anvisningarna inför delårsbokslutet är tydliga och strukturerade. Vår uppfattning är att dessa följs av nämnderna och förvaltningarna. Koncernstyrningsrapport och ekonomisk analys lämnas av samtliga nämnder, styrelser och bolaget. Detta har utvecklats positivt under året. I övrigt har det inte skett några förändringar i processen att upprätta den finansiella delårsinformationen.

Västerås Stad har enligt vår bedömning en bra bokslutsprocess. Leverans av material har skett enligt upprättad tidplan.

Västerås den 11 oktober 2017

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor

Mia Keränen Larsson
Auktoriserad revisor

Anders Pålhed
Auktoriserad revisor